

De verenglijshing van het Nederlands (in Vlaanderen)

Eline Zenner & Jan Hautekiet

0 Bronnen

0_0 Dank

We bedanken graag iedereen die heeft bijgedragen aan deze reeks. Vooral bedankt:

- aan Laura Rosseel en Dirk Geeraerts, die als eerste lezers mee een oogje in het zeil houden;
- specifiek voor Deel 2, aan Evelyn Verhelst, Elizabeth Peterson en Melanie Röthlisberger voor een kritische blik op de geschiedschrijving;
- specifiek voor Deel 3, aan Ann Marynissen, Freek Van de Velde, Wim Vandenbussche en Rik Vosters voor het verrijkende interview.
- specifiek voor Deel 4, aan Meelad Dayoub, Hendrik Vos, Annemarie Leuridan, Daan Debuysere, Dominiek Sandra, Reinhild Vandekerckhove, Anne-Sophie Ghyselen, Lieve De Wachter voor de verrijkende interviews.
- specifiek voor Deel 5, aan Vanessa De Wilde, Daan Debuysere, Steven Delarue, Elke Peters, Elien Prophète, Eva Puimège, Stefania Marzo, Chloé Lybaert, Mariet Schiepers, Dorien Van De Mieroop, Sarah Van Hoof en Luk Van Mensel, voor de verrijkende interviews en de input bij de tekst.

0_2 Bronnen bij 2 *Waarom het Engels*

Akande, A. T. and L. Oladipo Salami. 2010. Use and Attitudes towards Nigerian Pidgin English among Nigerian University Students. In R. McColl Millar (red.), *Marginal Dialects: Scotland, Ireland and Beyond. Aberdeen: Forum for Research on the Languages of Scotland and Ireland*, 70-89. University of Aberdeen.

Bakker, P. 2021. Book review. Joanna Nolan. *The Elusive case of Lingua Franca. Fact and Fiction*. Londen etc.: Palgrave Macmillan. 2020. *Journal of Language Contact* 14, 477-495.

Bamgbose, A. 1971. 'The English language in Nigeria'. In J. Spencer (red.) 1971. *The English language in West Africa*, 35-48. Londen: Longman.

Crystal, D. 2003. *English as a global language*. Tweede editie. Cambridge: CUP.

Crystal, D. 2008. Two thousand million? Updates on the statistics of English. *English Today* 93, 24, 1.

Cucco, M. 2009. The promise is great: the blockbuster and the Hollywood economy. *Media, Culture & Society* 31, 2, 179-341.

Curran, J. 2016. The internet of dreams: reinterpreting the internet. In Curran, J., N. Fenton & D. Freedman., *Misunderstanding the Internet*. Tweede editie. Londen: Routledge.

Devonish, H. & G. H. Otelemate. 2008. Jamaican Creole and Jamaican English: phonology. 286. In E. W. Schneider (red.), *Varieties of English 2 The Americas and the Caribbean*, 256-289. Berlijn: De Gruyter.

- Dull, J.R. 1985. *Diplomatic History of the American Revolution*. Yale: Yale University Press.
- Eberhard, D. M., G. F. Simons & C. D. Fennig (eds.). 2022. *Ethnologue: Languages of the World*. 25ste editie. Dallas, Texas: SIL International. Online versie: <http://www.ethnologue.com>, en specifiek <https://www.ethnologue.com/insights/most-spoken-language/> en <https://www.ethnologue.com/insights/ethnologue200/>, geconsulteerd 13 september 2023.
- Edwards, V. 2004. *Multilingualism in the English-speaking world: pedigree of nations*. Oxford: Wiley Blackwell.
- EF EPI: EF English Proficiency Index. 2018. Beschikbaar via: www.ef.com, en zie <https://www.ef.com/ca/epi/about-epi/#faq-about-epi>, geconsulteerd 15 januari 2023.
- Encarta encyclopedie: Winkler Prins*. 2000. Amsterdam: Microsoft.
- Faraclas, N. 2008. Nigerian Pidgin English: morphology and syntax. In R. Mesthrie (red.), *Africa, South and Southeast Asia*, volume 4 van *Varieties of English*, 340-367. Berlijn: De Gruyter.
- Firth, A. 2009. "The lingua franca factor." *Intercultural Pragmatics* 6, 2, 147–170.
- Goukens, L. 1997, 17 september. Een digitale encyclopedie. *Knack*.
- Graddol, D. 2006. *English next: Why global English may mean the end of 'English as a foreign language'*. Source: <http://www.britishcouncil.org/learning-research-english-next.pdf>
- "Hamburger, n." *OED Online*. Oxford University Press, 12 maart 2023. Web.
- Herring, G.C. 2008. *From colony to superpower: U.S. Foreign Relations Since 1776*. Oxford: Oxford University Press.
- House, J. 2003. English as a Lingua Franca: A threat to multilingualism. *Journal of Sociolinguistics* 7, 4, 556–578.
- House, J. 2012. English as a global lingua franca: A threat to multilingual communication and translation? *Language Teaching*, 47, 3, 363-376.
- Jenkins, J. 2014. *Global Englishes: A Resource Book for Students*. Derde editie. Londen: Routledge.
- Kachru, B. B. 1985. "Standards, codification and sociolinguistic realism: The English language in the outer circle." In R. Quirk & H. G. Widdowson (red.), *English in the world: Teaching and learning the language and literatures*, 11-30. Londen: Cambridge University Press.
- Kachru, B.B. 1986. *The alchemy of English. The spread, functions and models of non-native Englishes*. Oxford/New York: Pergamom Institute of English.
- Kahane, H. & R. Kahane. 1976. 'Lingua Franca': The Story of a Term. *Romance Philology*, 30, 1, 25–41.
- Lalla, B. & J. D'Costa. 2009. *Language in Exile: Three hundred years of Jamaican Creole*. Tuscaloosa: University of Alabama Press.
- McDonald's. N.D. The McDonald's Story, <https://corporate.mcdonalds.com/corpmcd/our-company/who-we-are/our-history.html>, geconsulteerd op 29 september 2023.
- McDonald's. N.D. Franchising overview. <https://corporate.mcdonalds.com/corpmcd/franchising-overview.html>, geconsulteerd 29 september 2023.

- Matras, Y. & J. Sakel. 2007. Investigating the mechanisms of pattern replication in language convergence. *Studies in Language* 31, 4, 829-865.
- Mesthrie, R. & R. M. Bhatt. 2008. *World Englishes: The Study of New Linguistic Varieties* (Key Topics in Sociolinguistics). Cambridge: Cambridge University Press.
- Michaelis, S. M., P. Maurer, M. Haspelmath & M. Huber (red.) 2013. *Atlas of Pidgin and Creole Language Structures Online*. Leipzig: Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology. (Online beschikbaar via <http://apics-online.info>, geconsulteerd februari 2023.)
- Mufwene, S. 2001. *The Ecology of Language Evolution*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nolan, J. 2020. *The elusive case of Lingua Franca. Fact and fiction*. Londen: Palgrave MacMillan.
- Patrick, P. L. 2008. Jamaican Creole: morphology and syntax. In Edgar W. Schneider (red.), *Varieties of English 2 The Americas and the Caribbean*, 609-644. Berlijn: De Gruyter.
- Peterson, E. 2020. *Making sense of bad English*. Londen: Routledge.
- Pulver, A. 2014, 17 juli. Why are we so obsessed with films about the second world war? *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/film/2014/jul/17/why-so-obsessed-second-world-war-films>, geconsulteerd 3 juli 2023.
- Röthlisberger, M. 2021. Social Constraints on Syntactic Variation: The Role of Gender in Jamaican English Ditransitive Constructions. In T. Bernaisch (Red.), *Gender in World Englishes*, 147-175. Cambridge: Cambridge University Press.
- Schatz, T. 1993. The New Hollywood. In J. Collins, H. Radner & A. Preacher Collins (red.), *Film Theory Goes to the Movies*, 8–36. Londen: Routledge.
- Schneider, E. W. 2020. *English around the World: An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Smedts, W. & W. Van Belle. 2011. *Taalboek Nederlands*. Antwerpen: Pelckmans.
- Smessaert, H., J. Van Craenenbroeck & G. Vanden Wyngaerd. 2019. *Basisbegrippen taalkunde. Morfologie en Syntaxis*. Leuven: Acco.
- Svartvik, J. & G. Leech. 2006. *English – One Tongue, Many Voices*. Londen: Palgrave MacMillan.
- Taalloket Onze Taal. N.D. Hebben hamburgers iets te maken met de stad Hamburg? <https://onzetaal.nl/taalloket/hamburger-herkomst>, geconsulteerd 29 september 2023.
- Ultratop. N.D. Ugly Kid Joe – Cats In The Cradle. <https://www.ultratop.be/nl/song/a43/Ugly-Kid-Joe-Cats-in-the-Cradle>, geconsulteerd 29 september 2023.
- Ultratop. N.D. 21 Augustus 1993. <https://www.ultratop.be/nl/ultratop50/1993/19930821#38>, geconsulteerd 29 september 2023.
- Wikipedia contributors. 2023. "Cat's in the Cradle". Wikipedia, The Free Encyclopedia, https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Cat%27s_in_the_Cradle&oldid=1173892264, geconsulteerd 29 september 2023.

0_3 Bronnen 3 Waarom Vlaanderen

- Adviescommissie Taalvariatie. 2019. Visie op taalvariatie en taalvariatiebeleid. Taalunie. <https://taalunie.org/publicaties/88/visie-op-taalvariatie-en-taalvariatiebeleid>, geconsulteerd 28 mei 2023.
- Beheydt, L. 2023. Aan de haal met taal: taalactivisme is van alle tijden. *Neerlandia* 2023-01, 27-29.
- Bossier, H. 1949-1950. Kroniek. De zaak Coucke en Goethals. Geschiedenis van een mythe. *Nieuw Vlaams Tijdschrift* 4, 1078-1112. https://www.dbnl.org/tekst/nie010194901_01/nie010194901_01_0081.php, geconsulteerd 20 september 2023.
- De Caluwe, J. 2002. Tien Stellingen over Functie En Status van Tussentaal in Vlaanderen. In J. de Caluwe, D. Geeraerts, S. Kroon, V. Mamadouh, R. Soetaert, L. Top & T. Vallen (red.), *Taalvariatie En Taalbeleid : Bijdragen Aan Het Taalbeleid in Nederland En Vlaanderen*, 57–67. Antwerpen: Garant.
- De Caluwe, J. 2009. Tussentaal wordt omgangstaal in Vlaanderen. *Nederlandse Taalkunde* 14, 8-25.
- De Groof, J. 2000. Taalplanning in 'Vlaams-België' in de negentiende eeuw: een theoretisch-methodologische verkenning. *Koninklijke Zuid-Nederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis. Handelingen* 54, 119-137.
- De Groof, J. 2002. Two hundred years of language planning in Belgium. In A. R. Linn & N. McLelland (red.). *Standardization. Studies from the Germanic Languages*, 117-134. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins publishing company.
- De Schutter, H. 2021. Personality and territoriality in theory and in Belgium. *Language Problems and Language Planning*, 45, 2, 218-238.
- Eicker, R., K. Guldentops & L. Maes. 2005. Hier spreekt men Nederlands - een terugblik. Annie van Avermaet (promotie 1962). *Mededelingenblad van de Leuvense Germanisten*, 18. <https://web.archive.org/web/20110811094751/http://alum.kuleuven.be/germaanse/mededelingenblad/vanavermaet2.htm>, geconsulteerd 26 september 2023.
- Geeraerts, D. 1999. Noch standaard, noch dialect. 'Tussentaal' in Vlaanderen en Nederland. *Onze Taal* 68, 232-235.
- Geeraerts, D. 2001. Een zondagspak? Het Nederlands in Vlaanderen: gedrag, beleid, attitudes. *Ons Erfdeel* 44 https://www.dbnl.org/tekst/ons003200101_01/ons003200101_01_0089.php
- Geeraerts, D. & S. Grondelaers. 2000. Purism and fashion: French influence on Belgian and Netherlandic Dutch. *Belgian Journal of Linguistics* 13, 53-67.
- Geeraerts, D. & H. Van De Velde. 2013. Supra-Regional Characteristics of Colloquial Dutch. In J.E. Schmidt (red.), *Language and Space An International Handbook of Linguistic Variation Volume 3 Dutch*, 532–56. De Gruyter Mouton.
- Ghyselen, A.-S. & G. De Vogelaer. 2018. Seeking Systematicity in Variation: Theoretical and Methodological Considerations on the 'Variety' Concept. *Frontiers in Psychology* 9 (maart): 385–385. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00385>.
- Goossens, J. 2000. De Toekomst van Het Nederlands in Vlaanderen. *Ons Erfdeel* 43: 2–13.

- Grondelaers, S. & D. Speelman. 2013. Can Speaker Evaluation Return Private Attitudes towards Stigmatised Varieties? Evidence from Emergent Standardisation in Belgian Dutch. In T. Kristiansen & S. Grondelaers (red.) *Language (De)Standardisation in Late Modern Europe: Experimental Studies*, 171–92.
- Hendrickx, E. 2013. *Het effect van lexicale taaladvisering op het Belgisch-Nederlandse taalgebruik: Een diachroon corpusonderzoek naar factoren van invloed*. KU Leuven, doctoraal proefschrift.
- Houthuys, A. 2013, 4 november. 'Taal moet geen bloed, zweet en tranen kosten om goed te zijn'. *De Standaard*. https://www.standaard.be/cnt/dmf20131103_00821284, geconsulteerd 6 oktober 2023.
- Impe, L. & D. Speelman. 2007. Vlamingen en hun (tussen)taal: een attitudineel *mixed guise*-onderzoek. *Handelingen* 61.
- Janssens, G. & A. Marynissen. 2005. *Het Nederlands vroeger en nu*. Leuven: Acco.
- Lybaert, C. 2015. De Ideologische Positie van Algemeen Nederlands in Vlaanderen: De Standaardiseringsideologie Onder Druk? *Taal & Tongval* 67, 1, 97–134.
- Marynissen, A. 2017. De lange weg naar een Nederlandse standaardtaal. Een beknopte geschiedenis van de standaardisering van het Nederlands. In G. De Sutter (red.), *De vele gezichten van het Nederlands in Vlaanderen. Een inleiding tot de variatietalkunde*, 60-79. Leuven: Acco.
- Meert, H. 1897. Distels. Proeve van taalzuivering. Brussel: J. Lebegue en C°. zoals geciteerd in Vandenbussche et al. (2005).
- Naborn, L., E. Zenner & D. Van De Mieroop. 2023. Emotion in Multivarietal Family Language Policy in Flanders. *International Journal Of Bilingualism* 27, 2, 181-198.
- Team Taaladvies, Vlaamse Overheid. N.D. Duimspijker-punaise. <https://www.vlaanderen.be/taaladvies/taaladviezen/duimspijker-punaise>, geconsulteerd 4 mei 2023.
- Van der Jeught, S. 2017. Territoriality and freedom of language: the case of Belgium. *Current Issues in Language Planning*, 18, 2, 181-198.
- Van der Sijs, N. 2005. *Van Dale Groot Leenwoordenboek*. Utrecht/Antwerpen: Van Dale Lexicografie.
- Van Herreweghe, L. 2010. *Coucke en Goethals: Ware Martelaars van de Vlaamse zaak?* Masterproef van de opleiding 'Master in de rechten'. UGent. https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/001/458/428/RUG01-001458428_2011_0001_AC.pdf, geconsulteerd 20 september 2023.
- Van Hoof, S. & J. Jaspers. 2012. Hyperstandaardisering. *Tijdschrift Voor Nederlandse Taal- En Letterkunde* 128, 1, 97–125.
- Van Hoof, S. 2013. *Feiten en fictie: een sociolinguïstische analyse van het taalgebruik in fictieseries op de Vlaamse openbare omroep (1977-2012)*. Universiteit Antwerpen, doctoraal proefschrift.
- Van Istendael, G. 1989. *Het Belgisch labyrint: De schoonheid der wanstaltigheid*. Amsterdam: Arbeiderspers.
- Van Meurs, F. 2010. *English in job advertisements in the Netherlands - Reasons, use and effects*. Utrecht: LOT.

- Van Meurs, F., B. Hendriks & D. Sanders. 2017. Attitudes to English job titles in the Netherlands and Flanders. Different because of different historical and sociolinguistic circumstances? *Taal en Tongval* 69, 1, 89 – 111.
- Van Meurs, F., H. Korzilius, B. Planken & S. Fairley. 2007. The effect of English job titles in job advertisements on Dutch respondents. *World Englishes* 26, 2, 189–205.
- Van Meurs, F., B. Planken, H. Korzilius & M. Gerritsen. 2015. Reasons for Using English or the Local Language in the Genre of Job Advertisements: Insights From Interviews With Dutch Job Ad Designers. *IEEE Transactions on Professional Communication* 58, 1, 86-105.
- Vandenbussche, W., R. Willemyns, J. De Groof & E. Vanhecke. 2005. Taming thistles and weeds amidst the wheat: language gardening in nineteenth-century Flanders. In N. Langer & W. V. Davies (red.). *Linguistic Purism in the Germanic Languages*, 46-61. Berlijn: Walter de Gruyter.
- Van der Horst, J. 2008. *Het einde van de standaardtaal. Een wisseling van Europese taalcultuur*. Amsterdam : JM Meulenhoff.
- Van der Wal, M. & C. Van Bree. 1994. *Geschiedenis van het Nederlands*. Utrecht: Het Spectrum.
- Vosters, R. 2008. Integrationisten en particularisten? Taalstrijd in Vlaanderen tijdens het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830). *Koninklijke Zuid-Nederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis. Handelingen* 62, 41-58.
- Vosters, R., & Vandenbussche, W. (2008). Wijzer worden over Willem? Taalgebruik in Vlaanderen ten tijde van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1814–1830). *Internationale Neerlandistiek*, 3, 2-22.
- VRT Archief (Facebook). 2021, 21 februari. Hier spreekt men Nederlands 1964. <https://www.facebook.com/watch/?v=437656063970938>, geconsulteerd 6 oktober 2023.
- VRT NWS. 2021, 21 februari. Pure nostalgie: 'Hier spreekt men Nederlands' op VRT NU. <https://www.vrt.be/nl/over-de-vrt/nieuws/2021/02/19/pure-nostalgie-hier-spreekt-men-nederlands-op-vrt-nu>, geconsulteerd 1 oktober 2023.
- Willemyns, R. 2003a. *Het verhaal van het Vlaams. De geschiedenis van het Nederlands in de Zuidelijke Nederlanden*. Antwerpen: Standaard Uitgeverij.
- Willemyns, R. 2003b. Dutch. In A. Deumert & W. Vandenbussche (red.), *Germanic Standardizations. Past to Present*, 93-125. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
- Zenner, E., Speelman, D., Geeraerts, D. 2013. Macro and micro perspectives on the distribution of English in Dutch. A quantitative usage-based analysis of job ads. *Linguistics*, 51 (5), 1019-1064.

O_4 Bronnen 4 Leuven Frans, Leuven Vlaams, Leuven Engels

- Ammon, U. 2001a. English as a future language of teaching at German universities? A question of difficult consequences, posed by the decline of German as a language of science. In U. Ammon (Red.), *The dominance of English as a language of science: Effects on other languages and language communities*, 343–361. Berlijn: De Gruyter.
- Ammon, U. (Red.). 2001b. *The dominance of English as a language of science: Effects on other languages and language communities*. Berlijn: De Gruyter.

- De Turck, R. & M. Tuyaerts. 2016, 22 februari. "KU Leuven is miljardenbusiness". *Veto* <https://www.veto.be/onderwijs/ku-leuven-is-miljardenbusiness/114044>, geconsulteerd 14 november 2023.
- Derez, M. 2018. De universiteitsbibliotheek van Leuven. Cultureel icon, politiek symbool, identiteitsvector. *Cahiers de la documentation - Bladen voor documentatie*, 2018, 4, 8-16. <https://www.abd-bvd.be/wp-content/uploads/2018-4-Derez.pdf>, geconsulteerd 5 oktober 2023.
- Dorsman, L. 2013. Boekbespreking. Het Leuvense studentenleven - Louis Vos, Idealisme en engagement. De roeping van de katholieke studerende jeugd in Vlaanderen (1920-1990) (Acco Uitgeverij; Leuven en Den Haag 2011) 547 p., ill., tbl., €32,50 ISBN 9789033481116. *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 126, 2, 286-287 DOI: <https://doi-org.kuleuven.e-bronnen.be/10.5117/TVGESCH2013.2.B24>
- Dull, M. 1987. *Diplomatic History of the American Revolution*. Yale: Yale University Press.
- Edwards, A. 2020. Language policy and the law. How Dutch universities legally justify English-medium instruction. *Dutch Journal of Applied Linguistics*, 9, 1-2, 2020, 38 – 59.
- FaBoTo+. 2021. Facilitating the Use of Bologna Tools for Higher Education Institutions and Quality Assurance Organisations Bologna Module. Nederlandse Versie. <https://www.erasmusplus.nl/sites/default/files/2021-03/Bologna%20Module%20Nederlands%20%28web%29.pdf>, geconsulteerd 26 november 2022.
- Grymonprez, S. & S. Thys. 2016, 28 november. Universiteiten omzeilen Vlaamse taalwetten. *Veto* 43, 9, 4, <https://www.veto.be/files/2022/10/31/veto4309.pdf>, geconsulteerd 14 november 2023.
- Hubin, P., E. Emma D'haene, P.-E. Demeyere, S. Grymonprez. 2015, 2 november. Leuven Vlaams, Walen buiten! *Veto* <https://www.veto.be/onderwijs/leuven-vlaams-walen-buiten/114293>, geconsulteerd 14 november 2023.
- Hultgren, A. K. 2013. Lexical borrowing from English into Danish in the sciences: An empirical investigation of domain loss. *International Journal of Applied Linguistics* 23, 2, 166–182.
- Hultgren, A. K. 2016. Domain loss: The rise and demise of a concept. In A. Linn (Red.), *Investigating English in Europe: Contexts and agendas*, 153–158. Berlijn: De Gruyter.
- Jensen, L. & A. De Swaan. 2022. Publiek debat georganiseerd door Studium Generale, Maastricht University "Verengelsing van het hoger onderwijs", als deel van de internationale conferentie *Integrated Content and Language in Higher Education (ICLHE)*, die plaatsvond van 18 tot en met 21 oktober 2022 in Maastricht. <https://www.youtube.com/watch?v=m3KNnEWjBOc>, geconsulteerd 4 januari 2024.
- Jespers, N. & J. Cauwenberghs. 2018, 2 mei. Leuven '68: Niet met ons. *Veto* <https://www.veto.be/artikel/leuven-68-niet-met-ons>, geconsulteerd 14 november 2023.
- Kaplan, R. D. 2001. English — the Accidental Language of Science? In Ulrich Ammon (red.), *The dominance of English as a language of science – Effects on other languages and language communities*, 3-26. Berlijn: De Gruyter.
- KNAW. 2017. Nederlands en/of Engels? Taalkeuze met beleid in het nederlands hoger onderwijs. Amsterdam: Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. <https://storage.knaw.nl/2022-09/20170711-verkenning-Taalbeleid-Nederlands-en-of-Engels-web.pdf>, geconsulteerd 10 februari 2023.

- KU Leuven. 2022. "Geschiedenis", <https://www.kuleuven.be/over-kuleuven/geschiedenis>, geconsulteerd 14 november 2023.
- Moens, B. 2018, 26 januari. Hoe Vlaams is Leuven nog? *De Tijd*. <https://www.tijd.be/dossier/krant/hoe-vlaams-is-leuven-nog/9976258.html>, geconsulteerd 6 oktober 2023.
- Puylaert, R. N.D. Instructietaal universitaire opleidingen. *Universiteiten van Nederland*, <https://www.universiteitenvannederland.nl/onderwerpen/onderwijs/instructietaal-universitaire-opleidingen>, geconsulteerd 14 november 2023.
- Taalunie. 2016 <https://taalunie.org/publicaties/51/nederlands-als-taal-van-wetenschap-en-hoger-onderwijs> "Nederlands als taal van wetenschap en hoger onderwijs"; Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren september
- UGent. N.D. "1918 Einde Vlaamse hogeschool", <https://www.ugentmemorie.be/gebeurtenissen/1918-einde-vlaamse-hoogeschool>, geconsulteerd 14 november 2023.
- UGent. N.D. "De Eerste Wereldoorlog", <https://www.ugentmemorie.be/artikel/4-de-eerste-wereldoorlog>, geconsulteerd 14 november 2023.
- UGent. N.D. "Historiek van de UGent", https://www.ugent.be/nl/univgent/collecties/archief/geschiedenis/historiek_ugent.htm, geconsulteerd 14 november 2023.
- UGent. N.D. "Mijlpalen van de vernederlandsing", <https://www.ugentmemorie.be/video/mijlpalen-van-de-vernederlandsing>, geconsulteerd 14 november 2023.
- Vlaamse regering. 2020, 15 januari. *Actuele vraag 261. over de waarschuwing tegen de verengelsing van het hoger onderwijs. Verslag*. <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/plenaire-vergaderingen/1355420/verslag/1358777>, geconsulteerd 14 november 2023.
- Vlaamse regering. 2020, 15 januari. *Actuele vraag 279. Over het aandeel anderstalige vakken in de bachelor-opleidingen. Verslag*. <https://www.vlaamsparlement.be/nl/parlementair-werk/plenaire-vergaderingen/1355420/verslag/1358777>, geconsulteerd 14 november 2023.
- VLOR. 2012. Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten. Brussel: Vlaamse onderwijsraad. <https://s3-eu-west-3.amazonaws.com/vlor-prd/import/rho-rho-adv-008.pdf>, geconsulteerd 14 november 2023.
- VLOR. 2017. *Advies taalbeleid in het Vlaamse hoger onderwijs*. Brussel: Vlaamse onderwijsraad. <https://www.vlaanderen.be/publicaties/taalbeleid-in-het-vlaamse-hoger-onderwijs-advies-vlor>, geconsulteerd 14 november 2023.
- Vos, L. 2011 *Idealisme en engagement. De roeping van de katholieke studerende jeugd in Vlaanderen (1920-1990)*. Leuven / den Haag: Acco.
- van Parijs, P. 2021. Englishization as trap and lifeline. In Wilkinson, R. & R. Gabriëls (red.), *The Englishization of Higher Education in Europe*, 355-368. Amsterdam: Amsterdam University Press
- van Splunder, F. 2015. A tale of two countries. Diverging policies on English medium instruction in the Netherlands and Flanders. In B. Wilkinson & M. L. Walsh (red.), *Integrating content and language in higher education: From theory to practice*, 89-98. Frankfurt am Main: Peter Lang.

- van Splunder, F. 2016. Language Ideologies Regarding English- Medium Instruction in European Higher Education: Insights from Flanders and Finland. In Elisabeth Barakos & Johann W. Unger (red.), *Discursive Approaches to Language Policy*, 205-230. London: Palgrave Macmillan.
- van Splunder, F. 2021. Higher Education in Flanders: English as the 'other' language. In Wilkinson, R. & R. Gabriëls. 2021. *The Englishization of Higher Education in Europe*, 37-56. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- van Splunder, F. & C. Engelen. 2018. Ruimte voor creatieve oplossingen. Taal in het Vlaamse hoger onderwijs: beleid en praktijk. *THEMa : tijdschrift voor hoger onderwijs & management* 25(3): 19-23.
- Wächter, B. & F. Maiworm (red.). 2014. English-taught programmes in European higher education: The state of play in 2014. In ACA Papers on International Cooperation in Education. Academic Cooperation Association. Bonn, Germany: Lemmens Medien.
https://www.lemmens.de/dateien/medien/buecher-ebooks/aca/2014_english_taught.pdf, geconsulteerd 10 november 2024.
- Wilkinson, R. & R. Gabriëls. 2021. *The Englishization of Higher Education in Europe*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Witte, E. & H. Van Velthoven. 2010. *Strijden om taal : de Belgische taalkwestie in historisch perspectief*. Kapellen: Pelckmans

0_5 Bronnen 5 I know English very well, I learned it from a game

- Agentschap opgroeien. N.D. Cijferrapport: taal en nationaliteit.
<https://www.opgroeien.be/kennis/cijfers-en-onderzoek/taal-en-nationaliteit#:~:text=Bij%2030%2C7%25%20van%20de,de%20tweede%20en%20derde%20plaats>, geconsulteerd 18 maart 2024.
- Altena, J.J. 2024, 22 maart. De cijfers over de boekenmarkt in 2023. <https://cpnb.nl/nieuws/de-cijfers-over-de-boekenmarkt-in-2023/>, geconsulteerd 20 maart 2024.
- Anthony, L. and Nation, I.S.P. (2017). *Picture Vocabulary Size Test (Version 1.2.0)* [Computer Software]. Tokyo, Japan: Waseda University. Available from <http://www.laurenceanthony.net/software/pvst>
- Berghmans, E. 2022, 20 augustus. 'Hoezo de jeugd leest niet meer?' *De Standaard*.
https://www.standaard.be/cnt/dmf20220818_95947584, geconsulteerd 3 september 2023.
- Blommaert, Jan. 2011. The long language-ideological debate in Belgium. *Journal of Multicultural Discourses* 6, 3, 241-256.
- Brysbaert, Marc, Michaël Stevens, Simon De Deyne, Wouter Voorspoels, Gert Storms. 2014. Norms of age of acquisition and concreteness for 30,000 Dutch words. *Acta Psychologica* 80, 84.
- Bulté, B., L. Martens & J. Surmont. 2020. CLIL in Vlaanderen. Eindrapport. https://research-expertise.ucll.be/sites/default/files/2022-06/_eindrapport_pwo_clil.pdf, geconsulteerd 15 maart 2024.

- de Graaf, A., S. Delarue & K. De Coninck. 2019. *Antwoorden op vragen over omgaan met meertaligheid in het onderwijs in het Nederlandse taalgebied*. Taalunie.
<https://taalunie.org/publicaties/53/antwoorden-op-vragen-over-omgaan-met-meertaligheid-in-het-onderwijs-in-het-nederlandse-taalgebied>, geconsulteerd 1 maart 2024.
- De Graaff, Rick. 2015. Vroeg of laat Engels in het basisonderwijs. Wat levert het op? *Levende Talen Tijdschrift* 16, 2, 3-15.
- De Wilde V., M. Brysbaert & J. Eyckmans. 2020. Learning English through out-of-school exposure. Which levels of language proficiency are attained and which types of input are important? *Bilingualism: Language and Cognition* 23, 171–185.
- De Wilde, V. & J. Eyckmans. 2022. 'In love with English': A mixed-methods investigation of Flemish children's spontaneous engagement with out-of-school exposure. In V. De Wilde & C. Goriot (red.), *Second Language Learning Before Adulthood: Individual Differences in Children and Adolescents*, 87-108. Berlijn/Boston: Mouton De Gruyter.
- DS Podcast. 2023, 15 januari. 'Bonus. Radar: TikTok doet jongeren lezen, maar wel vooral Engelstalige boeken'. *De Standaard Podcast*. <https://podcast.standaard.be/episode/53777421>, geconsulteerd 16 januari 2023.
- Duarte, J. & Günther-van der Meij. 2019. Meer meertaligheid in het basisonderwijs... Ja maar, hoe? Nieuwe inzichten door meertaligheidsprojecten. *MeerTaal* 6, 2, 14-17.
- Dunn, Lloyd, and Douglas Dunn. 2007. *Peabody Picture Vocabulary Test, Fourth Edition. PPVT-4*. Minneapolis: Pearson
- DUO Onderwijsonderzoek. 2017. De leesmotivatie van Nederlandse kinderen en jongeren. Amsterdam: Stichting Lezen.
<https://lezen.nl/sites/default/files/De%20leesmotivatie%20van%20Nederlandse%20kinderen%20en%20jongeren.pdf> , geconsulteerd 20 maart 2024.
- Elzenga, A., & Graaff, R. de. (2015). Motivatie voor Engels en Frans in het tweetalig onderwijs. Zijn leerlingen in het tweetalig onderwijs gemotiveerdere taalleerders?. *Levende Talen Tijdschrift*, 16(4), 16–26. Geraadpleegd van <https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltt/article/view/1531>
- Eurostat. 2023. Foreign language learning statistics: Primary education.
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Foreign_language_learning_statistics#Primary_education, geconsulteerd 5 december 2023.
- Eurostat. 2023. Pupils by education level and modern foreign language studied - absolute numbers and % of pupils by language studied.
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uae_lang01_custom_8849866/default/bar?lang=en, geconsulteerd 5 december 2023.
- García, O., Johnson, S. I. & K. Seltzer. 2017. *The Translanguaging Classroom: Leveraging Student Bilingualism for Learning*. Philadelphia: Caslon.
- Geurts, B., R. de Graaff, & B. Hemker. 2014. Engels in het basisonderwijs: opbrengsten Eibo en vvto. In A. Corda, K. Philipsen & R. de Graaff (red.), *Handboek vroeg vreemdetalenonderwijs: Engels op de basisschool*, 121-136. Bussum: Coutinho.

- Goriot, C. 2019. *Early-English education works no miracles Cognitive and linguistic development of mainstream, early-English, and bilingual primary-school pupils in the Netherlands*. Radboud: LOT.
- Jaspers, J. 2011. Talking like a 'zerolingual': Ambiguous linguistic caricatures at an urban secondary school. *Journal of Pragmatics* 43, 5, 1264-1278.
- Just arrived. ND. Luxembourg public primary school system.
<https://www.justarrived.lu/en/education-enseignement-superieur-luxembourg/systeme-scolaire-fondamental-public/>, geconsulteerd 25 januari 2024.
- Leona, N. L., M.J.H. van Koert, M.W. van der Molen, J.E. Rispen, J. Tijms & P. Snellings. 2021. Explaining individual differences in young English language learners' vocabulary knowledge: The role of Extramural English Exposure and motivation. *System* 96. 102402.
<https://doi.org/10.1016/j.system.2020.102402>
- Leufkens, S., J. Smit & M. Mol. 2018. Taalverschillen in de klas: Hoe besteed je als leraar aandacht aan de moedertaal van leerlingen in de klas? *Tijdschrift Taal* 9, 13, 18-21.
- Maenhout, K. 2024, 12 maart. 'De Wever en Weyts over de toekomst van het Vlaamse onderwijs: meer centrale toetsen, meer sancties en focus op Nederlands'. *De Standaard*.
https://www.standaard.be/cnt/dmf20240312_93893052, geconsulteerd 12 maart 2024.
- Mettewie, L. 2004. Attitudes en motivatie van taalleerders in België. Een sociaal-psychologisch onderzoek naar het verwerven van de eerste en tweede taal door Nederlandstalige, Franstalige en tweetalige leerlingen in het secundair onderwijs in België. Doctoraatsmanuscript, VUB.
- Mettewie, L. & L. Van Mensel. 2023. Understanding foreign language education and bilingual education in Belgium: a (surreal) piece of cake. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 26, 5, 639-657.
- Nuffic. 2018. Vvto-scholen met vvto-keurmerk. <https://www.nuffic.nl/onderwerpen/vroeg-vreemdetalenonderwijs/vvto-scholen-met-vvto-keurmerk>, geraadpleegd op 5 december 2023.
- Peters, E., A.-S. Noreillie & E. Puimège. 2020. Frans eerste vreemde taal en Engels tweede vreemde taal? Of toch niet? Een blik op de Engelse en Franse taalvaardigheid van jongeren in Vlaanderen. In W. Coudenys (red.), *Taal en de wereld*, 53-70. Leuven: Leuven University Press.
- Pichette, François, Sébastien Béland, and Justyna Leśniewska. 2019. Detection of Gender-Biased Items in the Peabody Picture Vocabulary Test *Languages* 4, 2, 27.
<https://doi.org/10.3390/languages402002>
- Puimège, E. & E. Peters. 2019. Learners' English vocabulary knowledge prior to formal instruction: The role of learner-related and word-related variables. *Language Learning*, 69, 4, 943-977.
- Segura, Marta, Barón, Júlia and Roquet, Helena. "Productive vocabulary learning in pre-primary education through soft CLIL" *Open Linguistics*, vol. 8, no. 1, 2022, pp. 297-327.
<https://doi.org/10.1515/opli-2022-0194>
- Sierens, S. & Van Avermaet, P. (2014). Language diversity in education: Evolving from multilingual education to functional multilingual learning. In D. Little, C. Leung & A. Van Avermaet, A. (red.), *Managing diversity in education. Languages, policies, pedagogies*, 204-222. Bristol: Multilingual Matters.

- Steunpunt toetsontwikkeling en peiling. 2017. Peiling Frans in het basisonderwijs. <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/27714>, geconsulteerd 31 januari 2024.
- Steunpunt toetsontwikkeling en peiling. 2018. Peiling Nederlands. Lezen, luisteren en schrijven in het basisonderwijs 2018. https://peilingsonderzoek.be/wp-content/uploads/2018/11/Brochure_Nederlands_BaO_2018_DEF.pdf, geconsulteerd 20 maart 2024.
- Steunpunt toetsontwikkeling en peiling. 2023. Peiling Nederlands in de eerste graad secundair onderwijs 2022 – versie na heranalyse (juni 2023). https://peilingsonderzoek.be/wp-content/uploads/2023/06/NL_SO1AB_2022_Brochure_peiling-luisteren-en-lezen_versie-juni-2023.pdf, geconsulteerd 20 maart 2024.
- Steunpunt toetsontwikkeling en peiling. 2023. Peiling wiskunde in de eerste graad secundair onderwijs 2022. <https://www.kwalificatiesencurriculum.be/peiling-wiskunde-1ste-grad-so>, geconsulteerd 20 maart 2024
- Sundqvist, P. 2009. *Extramural English Matters: Out-of-School English and Its Impact on Swedish Ninth Graders' Oral Proficiency and Vocabulary*. Doctoraatsmanuscript, Karlstad University.
- UNESCO. 2016. *If you don't understand, how can you learn*. <https://en.unesco.org/gem-report/if-you-don%E2%80%99t-understand-how-can-you-learn>, geconsulteerd 18 maart 2024.
- Van In Uitgeverij. N.D. Track. <https://www.vanin.be/methodes/secundair-onderwijs/engels/track/>, geconsulteerd 20 november 2023.
- Verspoor, M.H., K. de Bot & E. van Rein. 2011. English as a foreign language: The role of out-of-school language input. In A. De Houwer & A. Wilton (red.), *English in Europe Today: Sociocultural and educational perspectives*, 147-166. Amsterdam: John Benjamins.
- Vogl, U. & M. Hüning. 2010. One Nation, One Language? The Case of Belgium. *Dutch Crossing* 34, 3, 228-247.
- VLOR. 2018. Sterker Frans in het basisonderwijs. Advies naar aanleiding van de peiling Frans 2017. https://s3-eu-west-3.amazonaws.com/vlor-prd/advice_final_attachments/1819%20-%20ADV%20-%2015299_2.pdf, geconsulteerd 31 januari 2024.